

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi polji, in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četrt leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/4 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLII.

V Ljubljani, 1. svečana 1889.

List 5.

Mladini na razpotju.

(Za predpust.)

Mladeneč! pred teboj prostira
Življenja dvomna se raván;
Čez njó pa dva deržita tira, —
Je eden ternjev, drug krasán.

Raván te pelje v tuje kraje:
Al v strašno brezno vsih nesreč,
Al pa v veselja svitle raje; —
Katera pot je tebi všeč?...

Na prvem tiru Križ ti sveti,
In s Križa ti velí Gospod:
„Če hočeš srečno v raj dospéti,
Izvoli ternjevo si pot!“

„Da pa dovolj imaš poguma,
Po njej sem s križem prvi šel:
Za manoj gre vsih modrih truma,
Moj angelj bo stopinje štel...“

„Da pri volitvi bodeš trezen,
V pomoč ti dam sestrice tri, —
So: vera, upanje, ljubezen,
Si z njimi rajski dvor odpri.“

„Tam srečen boš, za vselej srečen,
V plačilo večno ti bom Sam;
Te venčal bode venec večén,
Objél ljubezni moje plam!“ —

Po drugem tiru zapeljivo
Ti gladka kača se laská:
„Glej krasni svét!“ šepče živo,
„Mladeneč daj, vživajmo ga!“

„Po rožicah sedaj hodimo,
Ó glej, premično ti cvetó;
V razkošja slasti se topimo,
Dni mlade vživajmo berhkó!“

„Nespamet le po ternju hodi,
Življenje tako je nečast;
Kadilo vžigajmo svobodi,
Darujmo Bahu, — živi strast!“

„Predpust nastal je za zabave,
Povsod je polno veselje,
To tvoje so sestrice prave,
Poslušaj njih vabljeni klic!“

„Vihtí veselo žezlo svoje,
Vse, kar se giblje, léze, gré,
Zdaj v kolobarjih žvižga, poje,
Serbeče brusi si peté!“

„Dokler si mlad, le rajaj, ukaj!
Kaj mar ti večno je gorjé?
Radujmo se, dokler smo tukaj;
Kakó je tam, nihče ne vé...“

Mladeneč, kateri tir te mika?...
Bo Jezus tvoj vodnik in up?
Al stare kače laž in slika,
Ki za-te meša smertni strup?...

Le Jezusa se ti okleni;
Preteče urno tir temán,
V neskončni slavi neskajeni
Ti zasijál bo večni dan!

Radoslav.

Dobroželjni vzorci, v pomislik o „Mariji Pomočnici“ na Brezju.

Sprejmite dragi čitatelji mile in blage „Zgodnje Danice“ skromne, a dobroželjne verstice, ki jih podajem Vam vljudno in ponižno v slavo Božjo in češčenje Naše ljube Gospé in vedne Pomočnice — Marije Device. — osobito slavljen na Brezju mile Slovenije kranjsko-gorenjske

Ni ga vernega Slovenca in Slovenke obširne Slovenije v kranjski, koroški, štajerski in primorski zemlji, da ne bi vedela o čudežni pomočnici — mogočni nebeški Kraljici — Božji in naši Materi — vselej Devici Mariji, katera se verno časti in zaupljivo na pomoč kliče na Brezju. In Ona tam obilne, vsakoverstne in posebne milosti, dobrote in pomoči deli: za dušo in telo, za čas in za večnost, ubogim, terpečim in zapuščenim Evinim sinovom in hčeram v tej solzni dolini. Mnogi, in teh število je velikansko — na hiljade, se vzradujejo, navdušujejo in zaupljivo se potolažijo, samo ko čujejo imenovati ali se razgovarjati o „Mariji-pomagaj“ na Brezju. Tudi bližnji naši sosede in bratje národní, Slaveni Hervatske in Istre, poznajo in obiskujejo ta čudovito milostni kraj. Mnogo jih je, za ktere se vé; še več jih pa je, za ktere se ne vé, — kateri so sami najbolje osvedočeni (prepričani) velikih in mnogoterih, celo popolno čudežnih dobrot in pomoči, katere so na tem svetem in milostnem kraju zadobili na duši in na telesu, sebi in drugim, od Boga, po Mariji Pomočnici. Zdobivajo jih pa še vedno. — Zatoraj je, sicer tihi in skromni glas, da se bode dostojna hiša Božja in blažene Device Marije-pomagaj spomladi tega leta 1889 začela staviti okolo milostne kapelice in nad njo, vse z veliko radostjo in navdušenostjo navdal. Prav, dobro je in spodobi se, da se to stori naši naj bolji Materi in najgotoveji naši pomočnici na tej zemlji!

Brezmadežna Devica, mati Njega, ktereга nebo in zemlja ne obseže, je v hvalnici svoji zapela: „Ker se je ozerl na nizkost dekle svoje. Od sedaj me bodo blagrovale (srečno imenovali) vsi narodi.“ — Neznaten in ponižen imajo začetek skoro vsi slavni, milostni kraji ter svetišča Božja in blažene deviške Božje Matere na zemlji. — Le pomislimo: Mala, siromašna in priprosta je nazareška Marijina hišica, kraj rojstva in življenja presv. Device Marije, presveti kraj, v kateri se je večna Beseda Božja učlovečila, v kateri je Bog-človek Kristus naj več lét preživel. Ta revna in priprosta hišica, čudežno prenesena, v toliki lepoti in veličastvu stoji sedaj v prekrasni baziliki v Loreti.

Spomnimo se male in priproste kapelice ali celice v samoti, na gričku med velikanskimi planinami gornjega Štajerja in v njej malega kipa Kristusove Matere. Ali sedaj stoji mala kapelica s čudežnim kipom v sredinji veličastne cerkve: Marija-Cele. Pogledimo v Porcijunkulo pri Asisu na Italijanskem. Pervo je bila mala priprosta cerkvica, bolje, prav neolikana kapelica Marije kraljice angeljev. Priprostejše si misliti ne mo-

rete. Sedaj stoji prosto pod ogromno, visoko in veličastno kupolo v sredinji velelepe bazilike to čudežno in milostno Svetišče.

Istotako stoji čudežna kapelica Matere Božje v sredinji veličastne cerkve, „Marija v puščavi“ (Einsiedeln) na Švicarskem.

Pomislimo začetek v Lurdu. Pervo samotna, priprosta masabjelska pečina s šupljino, v neznatnem zakotju. Kaj pa je sedaj tam! —

Mnogo, mnogo enakih čudežnih in milostnih svetišč blažene Device Marije bi mogel še opisati, osobito v Italiji, katerih začetek je neznaten, siromašen, in katerih prvotne kapele in kapelice stojijo sedaj v velelepih cerkvah.

Tako mala, preprosta, neznatna in revna je cerkvica in kapelica Marije-Pomagaj na Brezju. Pa vendar tako čudovit, milosten in obče obiskovan kraj v Sloveniji, na Kranjskem.

Modro in vsega priznanja vredno je določilo cerkvenih predstojnikov, da bode prvotna kapelica Marije Pomočnice ostala in se z lepo novo cerkvijo obdala. Samo, ako se je tudi to prevedilo in vkrenilo, da bode kapelica v novi cerkvi vsaj toliko prosto stala, da bi zamogli pobožni romarji okolo nje hoditi, kar se velikrat godi klečé; kajti v tesni kapelici in okolo oltarja v veliki gnječji hoditi je silo mučno; ipak mnogi pobožni romarji hočejo to običajno malo romarsko pot po kolenih opraviti.

V Loreti hodijo po kolenih celo okolo Marijine svete hišice, v Marija-Celi okolo kapelice, in tako drugod v sličnih svetiščih.

Primerno poskerbela naj bi se tudi pri Mariji na Brezju, da se vsem potrebam zadosti.

Povsod so čudežne podobe blažene Device Marije, osobito slikane, obdane z lepimi in dragocenimi okviri in dostojnimi olepšavami; većinoma so takove slike zavarovane praha in druge nezgode s čistim steklom. Na primér: v Rimu slavna slika sv. evang. Luka, Božja Mati v baziliki Marije Snežnice; tako olepšane in zavarovane so vse čudežne slike bl. Device Marije v Rimu. Enako na sv. Tersatu, na Sveti gori pri Gorici, in drugod. Prav dostojno in častito bilo bi, da bi se mila, čudežna slika Marije Pomočnice na Brezju premestila v krasen, dragocén okvir iz žlahtne kovine in z enacimi olepšavami in s čistim steklom zavarovala. Istina je, da ljudje pravijo, da slika Marije-pomagaj se ne opráši, da jo muhe ne onesnažijo, da je vedno jednako pristna in čista. Ali v mnogih krajih obžaljujejo, ker niso bile čudežne slike že v početku zavarovane prav in kakor je opomnjeno. To je naj več krivo, da so nekatere naj bolj znamenite in slavne podobe v teku stoletji postale takove, da

se težko in komaj še obrazi razločijo. Bog daj, da bi se našel imovit verni častivec ali pa častivka nebeške Kraljice Marije Pomočnice, ali pa se več takih združilo, in bi omislili čudomili sliki Marije-pomagaj omenjeno koristno in dostojno lepoticje s steklom vred. Opomnim naj tudi, da prav ukusno in dostojno bilo bi, ko bode s pomočjo Božjo in bl. Device cerkev okolo kapele gotova, da bi v kapelici bila prav lepa sv. miza (menza) z lepim tabernakelnom na nji. — Verhu tabernakeljna, malo odmaknjeno proti steni, pa bi dva ali več lepih angeljev deržalo krasen okvir, po načrpu, kakor je že omenjeno, s čudežno sliko Marije Pomočnice. Slika v okviru bila bi postavljena tako, da bi med podobo in steklom spredaj bilo za 3—4 palce prostora; to pa zato: ko bi kedaj, kar je serčno želeti, slika Marije-pomagaj in milega Deteta Jezusa bila slovesno in cerkveno-liturgično kronana. To, menim, se v Ljubljanski škofiji še z nijedno podobo Device Marije ni zgodilo. Naj bi se to vendar vsaj jedenkrat posrečilo.

(Dalje nasl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Telegram naznanja pretresljivo vest:
Po uro trajajočih negotovih govoricah o ponesrečenji cesarjeviča Rudolfa, poroča se sedaj za gotovo, da je davi (30. pros.) umerl za uterpnjenjem serca.

Iz Ljubljane. (Avstrijski škofje sv. Očetu.) Kakor je bilo poprej napovedovano, so tudi avstrijski škofje v skupnem pismu do papeža naznanili svoje misli in svoje sožaljenje sv. Očetu zaradi sedanjega neprenašljivega stanja Kristusovega namestnika v Rimu, in izrekli so svojo zahtevo za popolno prostost rimskega papeža.

Škofje v začetku omenjajo, da sedaj spolnijo, kar so nameravali že delj časa, pa se je bil njih navadni shod za nekaj časa odložil.

Škofje se spominjajo sedanjih prehudih britkost, ki tako težko stiskajo kakor papeževo, tako tudi škofovsko in vsih katoličanov serce, in z veliko žalostjo tožijo pred Njimi, da že davna sovražljivost zoper Cerkev Božjo, ki jo je Jezus Kr. s svojo kervjo odkupil, skor po vsi zemlji brezbožno razsaja, se nadaljuje v nezmerno škodo narodov in se v grenko vojsko podžiga. To pa toliko huje, kolikor večjo moč imajo sovražniki in kolikor obilniši so jim pomočki.

Z naj grenkejšo bridkostjo pa jih navdaja prežalostni in nevredni stan namestnika Jezusa Kristusa, čigar posvečene in naj očitniše pravice se dan na dan huje žaliyo, ki so brezbožno ugrabljene, brez postavne brambe in se zatirajo neslišano in vedno huje.

Zato pa je katoliški svet v naj hujšem strahu in skerblijivosti za prostost in varnost svobode in djanja Najvišega pastirja. Zarad vsega tega s sv. Očetom vred morajo zopet in zopet izreči: da popolna prostost rimskega papeža izhaja iz njegove božje in najvikše oblasti, in da Stol sv. Petra je bil s posebno Božjo previdnostjo podpert in vterjen tudi s svetnim gospostvom.

Škofom pa nikakor ne upada sercé, ko vidijo rimskega papeža po zgledu njegovega božjega Zveličarja skor vsih zunanjih pomočkov oplenjenega; nasproti naj terdneje zaupajo, da sedanja britkost sv. Sedeža in vesoljne Cerkve se bo srečno izšla v višjo Božjo čast in v zveličanje duš. Kajti njim, ki Boga ljubijo, vse k dobremu služi in Božja modrost se v svojih naredbah ne more motiti. Bog po nauku sv. Anzelma ničesar na tem svetu tako ne ljubi kakor prostost svoje Cerkve. Zares vselej ji je bil pomočnik in bramba; gotovo bode tudi zdaj ob času, ktere ga je odločila njegova previdnost, tako obrnil, da se bo vesoljni kerščanski svet silno veselil in klical: „Blagoslovil si, o Gospod, svojo zemljo, odvernili si sužnjost Jakobovo.“

In v resnici, škofje že zdaj hvaležni vidijo, kako usmiljeni Bog med papeževe bridkosti meša obilne tolažbe, posebno s tolikimi in tolikošnimi utehami poslednjega jubileja. Kdo ne vé namreč, kolike trume kristjanov so iz vesoljnega sveta se shajale v papežev Rim skazovat mu pokorščino in ljubezen. Kdo bi z začudenjem ne sternel nad tolikim številom, umetnostjo in vrednostjo darov, darovanih od najvišjih in najnižjih vesoljnega svetá. Škofje to posebno prikazen cenijo za znamenje vsemogočnega Boga, ki človeška serca pohlevno nagiba in močno naklanja, in imajo za dobro in srečno znamenje, da se po tem terpljenji bliža čas zmage in konec britkosti, pa tudi plačilo stanovitnemu trudu za prospéh sv. Cerkve, katero mu Bog vsega tolažila v svoji milosti že v tem življenji podeljuje. Sej res čudovito je, s koliko modrostjo on vodi in vlada pravo ladijo Kristusovo, s koliko jasnostjo luč njegovih naukov razsvetljuje podlage človeške družbe, ki je pokrita s tolikimi zmotami, pospešujejo pa veljavo apostolskega Stola ne samo oni, ki papeža časté za očeta, učenika in vodnika vesoljnega katoliškega svetá, se ga terdneje oklepajo, ampak tudi oni, ki so zunaj prave Cerkve, se z nekakim začudovanjem in češčenjem ozirajo na naslednika sv. Petra in iz naravnega občutka njegovo polno oblast cenijo kot tako, ki jo ima od Boga.

Škofje vsak dan goreče k Bogu molijo, da bi se tudi nadalje prizadevanja sv. Očeta enako srečno pospeševala, in k njegovim kolenom sklonjeni prosijo v ta namen apostolskega blagoslova. — Podpisani so vsi avstrijski škofje, ali njih namestniki. —

Peš-potovanje z Juga skoz Slovenijo v Rim

(Dalje.) Bila sva sprejeta v avstrijsko-nemško gostišče „Maria all' Anima,“ toliko ložej, sej sva znala tudi nemški. Vsak katoliški narod ima v Rimu svoje narodno gostišče; samo Slovenci kranjske, štajerske, koroške, goriške in teržaške cerkvene okrajine se morajo drugam vtikati, kar ni vselej prijetno. Lahko bi bili vsi Slovenci zastopani v ilirskem vstavu sv. Jeronima; ali pred leti so se naši pervaki odločili od slavenskega vstava v Rimu; marsiktera grenka in istinita bi se dala o tem povedati, — pa raji molčim.

V Rimu Slovane spoštujejo, prijazno sprejemajo in se zanje zanimajo; pa kedo so oni, ki tako delajo? V prvo sam sv. Oče Leon XIII, vsi dostojanstveniki v Vatikanu, vsi vzvišeni svečeniki v službah sv. apostolske Stolice v Rimu, ki so romanske, med njimi tudi slovanske in družih narodnosti. All' Anima bil je prečast. gospod rektor nemški Čeh, ki je rad in dobro govoril slaveno-češko in Slavencem bil pri-ljuden.

Po sprejemi v omenjeno gostišče obiskala sva lepo cerkev „Marija dell' Anima, ki je zedinjena z gostiščem. Potem se podava v krasno cerkev sv. Neže, device in mart., na velelepem tergu „Piazza Novona.“ Cerkev ta stoji na mestu, kjer je stala patricijska palača njenih starišev. Zidana je v podobi križa z veličastno kupolo, ima dva zala in umetno izdelana zvonika iz klesanega kamna. Na vseh oltarjih so podobe umetno izbuknjeno delo iz marmorja, stene, oboki in kupola — vse olepotičeno z veleumnimi slikami in z bogato pozlačeno izbuknjeno ornamentiko. Čudovito lep je ta hram Božji in slavne device, mučenice in neveste Kristusove.

Ono stran terga „Navona“, nasproti cerkvi sv. Neže in malo višje, je cerkev presv. Serca Jezusovega. Ta hiša Božja je razdeljena v tri ladije, vsaka ima lepo prezbitero, v srednji in glavni je prijazni in častitljivi oltar Najsv. Serca. Kip na oltarju predstavlja Kristusa Jezusa in njegovo najljubeznjivše Serce; delo umetno in veličastno; do sedaj jednacega nisem vidil nikjer. V eni stranski ladiji svetišča je oltar s kipom Naše ljube Gospé presv. Serca, v druge ladije prezbitero pa oltar s kipom sv. Jožefa, varha najsv. Serca. Pri-prosto, dostojno in veličastno. Na oltarjih in po stenah na okolo je premnogo srebrnih in zlatih darov, umetno razverstenih, ki so spomini zahvale za obilne milosti, tu zadobljene. Mladenči, gojenci, kleriki vstava družbe presv. Jezusovega Serca se zbirajo v to sve-tišče opravljat molitve cerkvenih ur, ginljive pobož-nosti, in prepevajo nebeško-milo slavne pesme presv. Božjemu Sercu in njegovi deviški Materi Mariji. V tej cerkvi je darovana in posvečena vsa katoliška Cerkev Jezusovemu presv. Sercu.

Obiskala sva nadalje velelepo cerkev sv. Avgu-ština in v nji za vrati slavno in čudežno podobo Device Marije, imenovano „Madona di Sant-Agostino.“ Verni Rimljani vseh stanov in starosti, kakor bučele v panj in iz njega, k tej čudežni podobi prihajajo prosit pomoči v dušnih in telesnih potrebah. Vedno vse mergoli ljudi, častivcev blažene Device Marije pred njeno častito podobo.

Zobražen je kip umetno iz belega marmorja. Kraljica nebeška sedi na sedežu, na kolenu ji stoji Božje dete Jezus, ki ga ona ljubeznjivo oklepa z roko. Darov iz zlata, srebra, dražih kamenov itd. je toliko in vsakoverstne umetne oblike, da se kaj jednacega okolo sv. podobe nikjer ne vidi, kakor tukaj. Mnogo luči vedno gorí pred blaženim kipom; z oljem od tod se je mnogo bolezní čudežno ozdravilo po pri-prošnji Božje Matere, ki je „Zdravje bolnikov.“ V tej prelepi cerkvi redovnikov sv. Avgušтина bila je ravno 40urna pobožnost in češčenje pred izpostavljenim najsvetejšim Zakramentom, ki se noč in dan skozi leto po rimskih cerkvah verstí in slavno obhaja. V tem času je cerkev že sama na sebi čudovita lepo-tija, tako opravljena in okrašena, s tisučerimi sve-čami in njihovimi lučmi veličastno okinčana, da bi treba bilo knjige, ako bi kedo hotel vse na drobno opisati in razložiti. Istina, dvorana Kralja vekovite slave in prestolje Božjega veličastva pod podobo be-lega kruha, med vernimi na zemlji. O 40urini pobož-nosti v noči opravljajo službo Najvišjemu sv. redovi, družbe in bratovščine po verstí; po dnevu pa verni kristjani vseh stanov.

Ob 12ih obed v gostišču Dell' Anima. Potem sva obiskala poleg Anime cerkev „Marije mirú“ Maria della Pace.“ To je Rimljanom osobito priljubljeno svetišče; milostni kraj, kar pričajo mnogi dragoceni darovi in spomini.

(Dalje nast.)

Iz Würzburga na Bavarskem, 20. pros. 1889. (Poterdilo in naznanila iz južne Afrike.) Dvesto gld. a. v. s pismom sem prejel, kar hvaležno poterjujem prav iz serca: „Bog plačaj!“ (To je namreč dar nekega dobrotnika za misijon opata „Franca“ v južni Afriki. Vr.) Ker je moj redovni brat Pankracij to pot od doma in sem jaz njegov namestnik, bom vse vestno opravil za misijon v Marienhillu, in v svojih vsakdanjih molitvah in pokorilih pred Bogom se bomo Vas vsak dan spominjali. Tudi mali črni kerščeni otroci in novi kristjani so opominjani, da molijo za dobrotnike.

Misijon prav veselo napreduje, zdaj je vstanov-ljenih že 9 podružnic; redovnih družbenikov je zdaj 170 in poltretje leto je, odkar je tam 130 redovnih sester, ki podučujejo zamurske deklice. To pa z naj boljšim vspehom. Otroci so prav razumni v šoli in za delo, celo za študiranje. Že več jih študira; eden je tudi v Propagandi. Drugi se od redovnikov trapi-

stovskih bratov učijo rokodelstev, drugi poljedelstva itd.; prav ukaljubni so. Tudi za glasbo in imajo dobre zmožnosti, glase posebno lepe.

Zamoglo bi se še veliko storiti, ko bi le imeli potrebnih pomočkov za zidanje, in da bi ljudi oblačili...

Br. Janez, O. L. T.

Macedonija in ondote misijonske okoliščine.

(Iz katoliške družbe.)

Macedonija je ob severu Grecije in meji na Tesalijo, Epir, nekdanjo Ilirijo, Tracijo in Egejsko morje. Sedaj je turški okraj Selanik, beseda uzeta od Salonik-a ali Tesalonika, ki je glavno mesto. Starodavni Macedonci so se šteli večinoma k Ilirskemu narodu. Najmočnejša je bila ta dežela pod Aleksandrom Vel. (336—323 po Kr.), ki si je bil podvergel tudi Azijo do reke Inda. Salonik je štel do 220.000 prebivalcev. Znano je, kako je bil cesar Teodozij veliko množico Tesalončanov dal posekati in je moral zato od škofa sv. Ambroža očitno pokoro sprejeti in delati. Salonik velja za stolnico krščanstva na Jutrovem in imenoval se je „pravoslavno mesto.“ Vendar pa so bile menda saloniške okrajine perve, ki so Rimu pokorščino odpovedale in je vstalo žalostno veliko razkolstvo. Sedanji Salonik šteje kacic 70.000 prebivavcev.

Blizo Salonika je Zejtunlik, kjer imajo katoliški misijonarji svoje novo semenišče in sploh središče svojega misijona. Ta kraj je za nas posebno znamenit; pisal je od tam lansko leto misijonar pismo v Pariz, pri katerem se malo pomudimo.

Naslov tega pisma je:

Pismo Msr. Feliksa Gorlin-a, mašnika misijonske kongregacije, prednika katoliškega semenišča v Zejtunlik-u pri Saloniku v Bulgariji, turški Evropi, do brata Genin-a, ravno tiste družbe v Parizu. (Rue de Sevres).

— — —
Zejtunlik, 13. svečana 1888.

Predragi moj Brat!

Milost Našega Gospoda bodi z nama na veke! Veliko ste vi že storili za nas; obnovljenje naših cerkvá, vterjenje šol po vaséh naših redovnic, in toliko drugih vspéhov preslavlja vaše imé in ime velikoserčnih duš, ki so vas previdile s pomočki, da ste bili zmožni nam dobrote skazovati. Zdi se tedaj, da smo dolžni vam reči: Hvala, blagi Brat! ne moremo več klicati v vašo dobrotno voljo.

Toda, kaj! ali ni apostelj Macedonije, ali ni sv. Pavel sam on, ki nam daje izgled in nam vелеva na novo nadlegovati (revenir à la charge)? Ali nam ne govori prav on sam: „Insta, opportune, importune“: ne bojte se zopet prositi. Pritiskaj, bodi priložno ali nepriložno: prosi, še prosi, nadležno prosi. Pridem tedaj zopet danes prosit vaše dobrote, pridem vas celo nadlegat, ako mora tako biti, v prid našega ubožnega bulgarskega misijona.

In zarés, ali ni za vsako véрно dušo ganljiva in vabljliva nada, da se v to lepo Macedonijo, ki je svoje dni bila toliko veselje velikemu apostelju, zopet poverne, prava vera! Ni navada sv. Pavlu sipati hvalo; in vendar se v svojih dveh listih do Soluncev

ne usiha njegova hvala, zarad žive in delavne vere, zarad obširne ljubezni, zarad stanovitnosti in vdanosti v poskušnjah in upanji boljšega življenja. Koliko ljudstev si je nasledvalo pozneje v tej ubogi Macedoniji! Postala je vélika cesta in zbirališče (rendez-vous) narodov. Gerki in Rimljani, barbariči vsih dežel so tu zaporedoma si stavili šotore. Dosti, da beseda sama Macedonec je malo da ne postala soimna z babelskim stolpom v našem (francoskem) jeziku.

In vendar kerščanski vtis, ki ga je sv. Pavel vdihnil v to deželo, je bil tako globok, da se je luč sv. vere ondi ohranila nedotaknjena več kot tisuč lét, in da ni nikoli popolnoma ugasnila. Razkolstvo in krivoverstvo je bilo zmožno storiti ondod številnih žertev: nobena zmota pa si ni ondi zibke našla. Smé se še dalje reči, da pri naših Bulgarih, ki posedajo Macedonijo, od dvanajststo let nikoli ni bilo formalnega (zavednega, pravilno vstanovljenega) razkolstva. Bilo je po nevednosti, bilo brez zavednosti, kam da tegne gerško razkolstvo. Pozabili so Rima, predno so ga tajili. Tudi pri njih ne najdeš tistega preklicanega zakerknjenja, kakor je pri shismatikih.

Obuditi zopet kerščanstvo, vstanovljeno po sv. Pavlu! Prižgati v Macedoniji svetilnico prave vere, ali marveč oživiti stenj, ki še tli, kak sèn, bi djal! Toda ta sèn (sanja) je skoro že postal resnica! Danes je to djanje, na pol spolnjeno. Vsi Bulgari niso katoličani, toda Bulgari katoliški so moč, ktera se mora v poštév jemati. To je prašni oblak, ki se razširja; to je požar, ki dalje sega... Blaženi požar, ki serca ogreva in objema! To je ogenj, ki je Naš Gospod sam prišel prižigat ga na zemlji.

Prišel sem do namena svojega pisma, moj predragi brat! Ogorki, ki razširjajo ta nebeški ogenj povsod in vedno, to so mašniki, goreči in pobožni mašniki, mašniki po Božjem sercu! No tedaj, privoščil bi nam tacih duhovnov, mi jih nimamo! Mi jih moramo po vsaki ceni za take olikati, in za to potrebujemo vaše pripomoči.

Nisem zmožen Vam popisati, v kakošnem stanu je duhovstvo na Jutru, — to razkolno duhovstvo, ki je postalo za nas sramota in očitjanje v obličji nevernikov. Nisem zmožen vam govoriti o teh znizanih, simonijaških (razkolniških) mašnikih, molivcih zatega teleta, ki so vedni plašč zasmehovanja, veržen čez raztergane rame Jezusa Kristusa. Hvala Bogú, naše bulgarsko katoliško duhovstvo, pri svoji revščini, ni več med temi! Ali vendar, koliko žalosten in objokovanja vreden stan je tudi tem napravilo razkolstvo, iz ktereга izhaja!

Znana vam je, dragi moj Brat, obžalovanja vredna šega, ki jo tukaj terpi Cerkev; da bi odvernila večje zlo, dopušča oženjenim moškim sprejeti mašniško posvečenje. Ta razméra, ki je bila v začetku zgoli izjema, postala je pravilo: večí del tistih, ki se odločijo za mašniško posvečenje, prične s tem, da si poiščejo ženo, potem pridejo pred škofa, ki jih ima posvetiti.

Ali vidite tam na polji človeka v širokih hlačah iz rujave volne, ogernjenega z ovnovo kožo po navadi te dežele, tega kmeta, ki orje s svojimi voli, ali ki sedé na osliču se prikaže z od kacega hriba s košaro, napolnjeno s sočivjem, ki ga gre prodajat v bližnje mesto? Ne zapazite-li tega posebnega pokrivala, ki ga loči od vsih, ki memo gredó, z glavo ovito z ru-

dečo ali višnjevo ruto, s kakim cvetličjem, v podobi turbana? To oglavje je „čapka“, edino znamenje, ki loči svečenika med tednom, kajti sutana (talar) bi mu bila preveč nadležna pri teh robatih opravilih. Ta človek je mašnik, ki mora delati, ako hoče živeti; in to s potom svojega od solnca začrnelega in zgerbančenega obraza, da si pridobi kos črnega kruha, ki ga bo zvečer dal ženi in otrokom. Ako zvon pokliče, prejenja on s svojim delom, ter gre kerščevat otročiča; s svojimi rujavimi in gerčastimi rokami pojde delit Kruh angeljski umirajočemu: sreča pa, če zna odvezo moliti nad bolnikom, ki v smertnih težavah dušo izdihuje. V nedeljo bode oblekel sutano, da stopi pred oltar. Uboga sutana! Njena barva daje spričevalo, kako dolgo da že služi...

Tako je življenje jutrovega svečenika, življenje čisto kmetiško; revež je ves v delu, gnan po pridobitku, duša vtopljena v telesna opravila, brez povzdignjenja proti nebesom, brez poživljajočega žarka vere, ljubezni, upanja. On poje večernice in zgodnjice (Matutin) tako vestno, kakor se trudi pri svojem rokodelstvu, da si pridobi svojo plačo. In vedi, da se od njega več ne zahteva. Načelniki po vaséh, čorbadži, so z njim zadovoljni in plačajo ga natanko (se vé, da revno). Ako bi se derznil drugače spolnovati svojo dolžnost, da n. pr. hoče navadne šege kaj prenavljati, vravnati red v svoji cerkvi, bi ga precej zavrnili na pravico in mu dali razumeti, da naj se ne meša v to, kar njemu nič mar ni (akoravno je on njih duhoven). Odvisnost od svetnjakov, odvisnost polna in doveršena, ta je zares ena izmed rán orientalskega duhovstva, in eden izmed naj večih zadržkov njegovega obnovenja.

Še hujše piše o njihovi nevednosti, kar pa nočem tukaj razodevati in razgrinjati.

Nadalje pravi: Povem vam, dragi Brat, da bi mi bilo prebitko, to reč z vso obširnostjo pojasnovati. Derhtajoč in s solznimi očmi odgrinjam zaradi vas en rob zagrinjala, ktero bi moralo za vselej pokrivati in skrivati prerévní stan mojih bratov v duhovščini. Prizanesli mi bodo tudi ti, ker vedó, da jih ljubim in da nikakor kamenja na nje ne lučam, temveč jih izgovarjam in branim. In ko ta trenutek odgrinjam njihovo revščino, je mar to zato, da bi jih zniževal pred občinstvom? Je mar zato, da bi jih smešne delal? V ogenj bi vergel te verstice v trenutku, ako bi mogel misliti, da bi bil ta njih nasledek.

Pravica in ljubezen v resnici mi naklada dolžnost, da vsaj nekoliko popravim žalostni vtis, ki ga mora storiti na vas slika naših bulgarskih bratov, pri katerih ni ne hudobnosti in ne terdovratnosti.

Vera pogosto dremlje v njih sercu, toda ona živi; ti ljudje — tako nevedni, tako robati — niso nikdar zlorabili milosti; in tolažljiv je pogled, ki smo ga imeli potujenega pred dvema mesecema, ko smo jih prvič mogli zbrati v samoto k duhovnim vajam, eksercijam.

Na besedo svojega tolikanj ljubljenega višega pastirja, škofa Mladenova, so se te duše čutile na novo oživljene; ti ubogi duhovni so spoznali svojo nevednost in so goreče želeli poduka; dobili so zavvednost svoje nezmožnosti in želeli so se izboljšati. Vsled dobrodejnega vpliva milosti, božje svitlobe, ki je obdajala njih serce, se je njihova priprosta duša prvič razširila; nič ni bilo tako ginljivo, kakor

njih detinsko-zaupljive molitve, resničnost njihovih sklepov, odkritoserčnost v spoznavanju svojih pogrškov. (Konec prih.)

Me li poznaš?

Me li poznaš? — nebeška hči sem zala,
Vendar med cvetkami sem cvetka mala;
Lepó dišeč, prijeten je moj cvet;
Vendar ne mara dosti za-me svet.

O, cvetje moje mnogim je nevšečno,
Brez mene vendar nič — prav nič ni srečno;
Naj angelji bi v raji me častili —
Na dno peklá bi pahnjene ne bili.

Dokler sem v paradízu jaz cvetela,
Človeka perva srečno sta žvela;
Brez mene pa zapadla plenu smerti,
Deleža nista več imela v verti.

Kako prijetna vsim je moja bliža!
Najlepši kinč jaz svetega sem križa;
Ljubila me Marija je Devica,
Postala z mano Božja Porodnica. —

Zdaj skrita jaz živim in nepoznana,
Premalo ljubljena in spoštovana;
Brez mene vendar srečen ni, — ne bo
Nihčé; brez mene se ne gre v nebó.

Me li poznaš sedaj, človeček slabi?
Gojiti me nikdar nikjer ne zabi!
O blagor ti! — če kinčam ti sercé:
Ponižnost cvetka — moje je imé.

Radoslav.

Razgled po svetu.

Na nemškem državnem zboru je Bismark zagovarjal nemško naselbinsko politiko zoper napade nemških prostomišljakov, katerim je ponavlja očitati, da žalijo domovinske koristi ter so državni sovražniki. Zveznemu svetu je izročena načertana postava, ki zadeva nemške koristi in zatiranja sužnjiškega kupčevanja v vzhodni Afriki, in zahteva v ta namen do dveh milijonov mark. Državni kancler je pooblaščen potrebne zneske jemati iz državnih prihodkov.

Monakovo. Ondotni princ regent ni hotel začeti novega leta 1889 brez posebnega klicanja za pomoč Najvišega. Prejel je namreč o tej priliki ss. Zakramente in opravil posebne molitve v ondotni cerkvi Sv. Duha. Tudi njegov l. 1864 umerli brat Maksimilijan je večkrat med letom prejemal ss. Zakramente in vselej o taki priliki je en dan samotno doprinesel.

Na ukaz ondotnega prečast. Ordinarijata se bode vsako leto drugo nedeljo po razglasenju, ko se bere sv. evangelijski o ženitovanju Galileji, po vsih cerkvah.

z lece bral poseben poduk o zakramentu sv. zakona in njegove svetosti. S tem namerjajo posebno svariti vernike pred mešanimi zakoni, ki so prava kuga katoliškega družinskega življenja, in se menda ondod pogosto vrivajo. —

Oba bavarska metropolita sta hudo bolehná; bamberski je zato že delj časa na južnem Tirolskem, monakovski pa se pripravlja, da v kratkem gre v toplice.

1. Bratovske zadeve molitvenega apostoljstva.

(Splošnji namen za mesec svečan (februarij).)

a) Glavni namen:

Žertve napuha.

(Spis poterjen in blagoslovljen od sv. Očeta Leona XIII.)

Bog v svoji neomejeni visokosti, v svojem neizmernem veličastvu vstvaril je vse, kar je, tudi človeka. Njegova lastina je toraj človek, toraj lahko ž njim naredi, kar koli hoče, ali ob kratkem, Bog ima popolno pravico do človeka. Človek naj tedaj v svoji nizkosti in ničnosti do cela in v vsem in v vsi ponižnosti kolikor moč natanko služi Bogu. Kdor ne mara zadostiti njegovim zahtevam, odpade od Boga; odpad od Stvarnika pa je začetek napuha in greha. Kolikor bolj se kdo pogrezuje v napuh, tem bolj se oddaljuje od Gospoda, od vira svojega bitja, svojega življenja in blagoslova, in zato je prekletstvo in slednjič poguba njegov delež.

Začetek človeškega napuha je odpad od Boga, da se njegovo serce oddali od njega, ki ga je vstvaril; začetek vsacega greha namreč je napuh; kdor ostane v njem, bo poln prekletstva in slednjič ga bo pogubil. (Jez. Sir. 10. 14, 15.)

A taki, ki napak živé, se dajo težko popboljšati, in neumnežev je brez števila. (Prid. 1. 15.) Ljudje so se iz tega, kar se je zgodilo, malo naučili. Ponavljali so ter še vedno ponavljajo, da se že gnjusi, bebasto besedo o neumerljivih načelih 1789; z nova hočejo odpasti od Boga, kteremu se je njih spačeno serce že davno odtujilo, z nova tavajo po krivih potih napuha in greha; tudi nje čaka enako prekletstvo, enak pogin. To je prekletstvo našega veka, napuh; ker služi človeštvo napuhu, zato ga mori tolika reva, tolika nesreča, zato gotovo tudi ne uide slednjič žalostnemu koncu. Kdor se povišuje, bo ponižan.

To je naša bolezen, posameznih in vsega očitnega življenja, napuh. Vzame vero in pravo spoznanje, razdene moč volje, da bi se v pokorščini in ponižnosti ne uklonila bremenu mnogotere postave, ktera teži vse Adamove otroke, ktera mora vsa minljiva in omejena bitja, vsako stvar težiti. Ker zna naše stoletje nad vsem dvomiti, zato tudi meni, da vse vé in da je neizmerno daleč pred onimi, ki so premagali dvom, ali ki so sploh zbog moči in zdravja svoje narave se obvarovali bolehavega hrepenenja po dvomu. Naš vek meni, da stoji na verhuncu, če ne pripozna druge postave kakor le večine in moči, t. j. slednjič sirove sile in oblasti; ti pritlikovci se cenijo za velike, ker stojé na ramah velikih prednikov, in ne vedoč, kako bi mogli dovolj zaničevaje doli zreti, se sami zarad domišljenega znanja, domišljene moči časno in večno pogubé; ali povejmo naravnost, pogubé se, pogreznejo se v temo in revščino zavolj nasledkov svojega napuha, zbog nespameti in slabosti, zbog zmote in greha. Brat je zoper

brata, ljubezen gine bolj in bolj; eden skuša drugega podreti, želeč nad padlim povzdigniti svojo glavo. Tu veljá le geslo: pomagaj si sam, samega sebe zadovolji, in konec: brez števila samoumorov v obupu, celi narodi preminé v grozni vojski vseh proti vsem. Napuh hodi pred padcem.

(Dalje nasl.)

Posebni nameni:

1. S. Ignacij. Ta in vsaki dan v mescu vse naznanjene, a še ne zaznamovane ali nenadne zadeve. Pospeševalci molitvenega apostoljstva in Serca Jezusovega bratovščine.

2. Svečnica. Sv. Detinstvo. Serca Jezusovega vstava in lična dela. Več Marijinih zvez in vstavov.

3. S. Blaž. Da bi bogatini združivši se vspešno delali dela telesnega usmiljenja. Več preganjanih in nesrečnih. Več zdravnikov.

4. S. Andrej Korzini. Karmelski red. Poravnava velikih sovraštev. Prav veliko duhovnikov in redovnikov. Važne zadeve zarad stanovanja.

5. 26 japonskih mučencev. Popolno spreobrnjenje Japonskega. Redovi sv. Frančiška in Jezusova družba. Več jetnikov.

6. S. Rotija. Gorečnost za kras in lepoto hiš božjih. Da bi se mnogi po ljudskih misijonih in duhovnih vajah popboljšali.

7. S. Romuvald. Da bi se versko povzdignila globoko padla mesta. Mnogo redovniških hiš. Važna spreobrnjenja. Več odpadlih.

8. S. Egidij od sv. Jožefa. Rešitev socialnega vprašanja. Več društev sv. Vincencija. Prav veliko revežev.

9. S. Apolonija. Kerščanska ljudska šola. Veliko bolnikov in sicer telesno terpečih, mlačnežev in za vero ne se brigajočih, obupljivih in obupanih.

10. S. Skolastika. Verski ženski redovi. Prav veliko dijakov. Več novospreobrnjenecv, omahujočih, zopet omahujočih.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospé presv. Jezusov. Serca.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Serca, sv. Jožefa, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov Bog dobrotno odverni od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad in brezverstvo, prešestvanje in vse nečistosti, sovraštva, preklinjevanja in vse pošastne pregrehe in velike nesreče. — Dijak, kterege je hudobni duh v oblast dobil, da bi se izkopal iz njegovih krempljev. — Za spreobrnjenje nekega grešnika. — Nekdo za zboljšanje v očesni bolezni živo priporočen Naši lj. Gospej in sv. Luciji. — Neka bolna oseba za dušno in telesno pomoč.

Zahvale.

Žena je bila tako hudo bolna, da si ni mogla nič pomagati in zdravniki so ji odpovedali, da ne bo več ozdravela. Med tem je keršenica pustila pri peči otroka v postelji; ogenj je nekako prišel zraven in otroku se postelja vnela, in mati ni mogla nič pomagati, — klicala je Marijo na pomoč, in pomagala je Marija: postelja je zgorela, otročiček pa je ostal nepoškodvan. Pa tudi mati se je ozdravila.

Iz Škofje Loke.

Listek za raznoterosti.

Iz Ljubljane. Katoliška družba je 30. pros. zvečer o $\frac{1}{2}$ 7 imela svojo obletnico. Gosp. predsednik je poročal o delavnosti katol. družbe skozi leto, ki ga je imenoval „jubilejsko leto“ in omenil med drugim, da je društvo dobilo 46 novih udov itd. Potem je prelat dr. A. Čebašek imel navdušen govor o papežu in zlati maši v preteklem letu, ki ga je imenoval „papeževo leto.“ Omenil je novega papeževega reda, ki so ga dobili tudi naslednji naših, namreč: pn. gg.: Protonotar dr. A. Čebašek, stoljni dekan dr. pl. Pauker, poslanec kan. K. Klun, vodja Fr. Povše, pa baronica (med $\frac{1}{2}$) Lazari-
nova in gosp. J. Smrekarjeva. Slava!

Pričujoč je bil tudi ameriški misijonar preč. gosp. Berthold, ki se od tod podá v Jeruzalem na božjo pot.

Duhovske zadeve. Č. g. Vinc. Polaj, župnik v Lipoglavu, dobil je faro Ráteče na Gorenjskem, — in čast. gosp. Iv. Belec, župnik v začasnem pokoju, je postal oskerbnik duhovnije pri Sv. Duhu.

Pri sv. Vidu, v lavant. škofiji, je umerl 22. t. m. ondotni župnik čast. gosp. Ant. Dvoršek (R. I. P.); administrator je postal č. g. kapl. Korošec.

Čast. g. kapl. Jož. Attender je prestavljen z Vidma na Pilštanj.

Dobro novoletno voščilo za telo in za dušo. Na otoku Helgolandu imajo novega leta dan po gostarijah navadni gosti brezplačno pogostovanje, in celo tujci, ki pridejo, so postreženi zastonj. Čestitat hodijo po hišah ves ljubi dan eden k drugemu. Voščijo si n. pr. „veliko rib, veliko zaslužka in nobene zgube.“ — Med vsim naj boljše pa je, kar se nikoli ne pozabi pristaviti, namreč: „mirno serce.“ In s čim se doseže ta naj večja dobrota?... Odgovor: „Selbst wissen!“

Iz Solnograda, 24./1. 1889. (Poterjenje in pojasnjenje.) Poslanih 22. pros. 106 gld. za razširjanje sv. vere sem resnično prejel. Bog plačaj! — Vodstvo pri djanji razširjanja sv. vere in sv. Detinstva Jezusovega so prevzvišeni nadškof izročili p. n. stoljnemu kustosu Blažu Halaus-u v Solnogradu; njemu tedaj naj se po odkazu P. Edmunda izročujejo vsi darovi za djanje razširjanja sv. vere in sv. Detinstva. Knjižice in enake reči se pa pošiljajo iz Martinsbuchel-na, p. Zirl v Tirolah...

P. Gregorij Reitlechner,
pri sv. Petru.

Sedanji potresi. Potres je bil preteklo nedeljo ob $\frac{3}{4}$ 11 po noči v Ljubljani in tudi po drugih krajih. Potres je na Laškem, ko je jél Vezuv na novo bruhati, in s tem potresom v zvezi so gotovo tudi drugi

potresi. Potres je bil velik na Francoskem, ko je zmagal Boulanger svojo nasprotno stranko. Prežalosten potres je 30. pros. zadel cesarsko hišo in Avstrijo, ko je prestolonaslednika Rudolfa, ki je sicer že prednji večer čutil neko slabost, zjutraj ravno pred zajuterkom nenadoma in smertno mertvud zadel. Bog mu daj večni mir.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: A. St. 2 gld. — Čast. g. benef. Fr. Arhar 2 gld. — Nekdo 2 gld. — Čast. gosp. župnik Mih. Gegela 5 gld. 80 kr. — Čast. gosp. Jern. Primožič 40 kr. — Neimenovana dobrotnica po čast. gosp. J. Erkerji 60 kr. v den. in kos robe za rute, pa pol ducata negovie. — Dominus Zelator, 5 gld. — Č. g. župnik Janez Tavčar 5 gld. — Č. g. kaplan Leop. Zaletel 3 gld.

Za sv. Očeta: Č. g. župn. Jan. Tavčar 7 gld.

Za sv. Detinstvo: Iz Braslovč 50 kr. — Iz Preserja po čast. g. župniku Ign. Podobniku 6 gld. 60 kr. — Čast. gosp. J. Zorc, župnik na Kerki, 15 gld. — Pet oseb 2 gld. — Po prečast. gosp. župniku J. Rozmanu 20 gld. — Č. g. župnik Jan. Tavčar 13 gld.

Za afrikanški misijon: Č. g. župnik Jan. Tavčar 3 gld.

Za hišo katol. rokodelcev: Čast. gosp. župnik J. Tavčar 3 gld.

Za katol. napravo v Carigradu: Č. g. župnik J. Tavčar 2 gld.

Za pogorelece v Šempetru na Notranjskem: Z Verhnike 10 gld. — Čast. gosp. benef. Fr. Arhar 5 gld. — Čast. gosp. župnik Ant. Čibašek 20 gld. — Neimenovana 1 gld. 50 kr. — Blage gospodičine Pfefererjeve culo obleke in 6 gld. v denaru. — Neimenovana 1 gld. — Č. g. župnik Jan. Tavčar 5 gld.

Za Marijanišče: Preč. g. kanonik Andr. Alijančič 50 gld.

Za bratovščino Sv. R. Telesa: Neimenovana 1 gld.

Za srednje-afrikanški misijon: G. France Lovšin 1 gld.

Za Don Boskov misijon: G. J. Kotnik 5 gld.

Za opravo ubožnih cerkev naše škofije: Iz Šmartna pr. Kr. po čast. g. župniku Ant. Klemenu 30 gld.

Za misijonsko hišo v Kočevji so darovali č. g. g.: Kurat Jan. Skvarča 2 gld.; kaplan Simon Ažman 2 gld.; dekan Mat. Erjavec 6 gld.; gospa Hočvarjeva 10 gld.; župnik Mat. Tavčar 50 gld.; duh. oskerbnik Jan. Demšar 2 gld.; župnik Jan. Eder 5 gld.; župnik A. Fettich-Frankheim 3 gld.; župnik Št. Jaklič 5 gld.; kaplan Fr. Kregar 3 gld.; župnik Klaver 3 gld.; župnik Al. Kumer 1 gld.; župnik M. Sajč 1 gld.; kaplan Fr. Mekinec 5 gld.; kaplan Al. Lakner 5 gld.; župnik Ign. Vrančič 5 gld.; župnik M. Zupan 2 gld. — Farni oskerb. Ant. Morč 5 gld.; kapl. Jož. Kramarič 3 gld.; župnik Jak. Tomelj 5 gld.; kapl. Dernovšek 2 gld.; župnik J. Molj 5 gld.; kapl. Fr. Gornik 2 gld.; kurat Seb. Čebašek 8 gld.; župnik Fr. Maloverh 3 gld. 50 kr.; neimen. 5 gld.; kapl. Fr. Perpar 5 gld.; benef. Fr. Arhar 7 gld.; župnik Vinc. Polaj 3 gld.; župnik Jan. Plevaneč 5 gld.; župnik Jan. Košmelj 5 gld.; gosp. Mih. Bogataj 5 gld.; župnik M. Jereb 3 gld.; neimenovan 2 gld.; gosp. P. Piacentini 1 gld.; župnik Jan. Vovk 2 gld.; dekan M. Kožuh 5 gld.; mil. gosp. prošt Leonard Klotutar 15 gld. — Bog plačaj obilno vsim! (Dalje prih.)